

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3585/2023
05.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., општина ..., чији је пуномоћник Војислав Јововић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Путеви Србије“ Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 55/23 од 25.01.2023. године, у седници одржаној 05.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 55/23 од 25.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3063/2019 од 06.04.2022. године ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за рад у сменама исплати за период од 01.08.2017. године до 31.07.2019. године укупан износ од 181.672,00 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе означено у његовом садржају. Ставом другим изреке обавезан је тужени да за тужиоца за период од 01.08.2017. године до 31.07.2019. године уплати припадајуће доприносе на износе мање исплаћене зараде код надлежних организација социјалног осигурања Фонда ПИО, Завода за здравствено осигурање и Националне службе за запошљавање,. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 116.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 55/23 од 25.01.2023. године ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке и одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.08.2017. године до 31.07.2019. године исплати укупан износ од 181.672,00 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе означеном у ставу првом изреке, као и да тужиоцу на досуђене износе тужени уплати припадајуће доприносе код надлежних организација социјалног осигурања Фонда ПИО, Завода за здравствено осигурање и Националне службе за запошљавање. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је одбијен као

неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 116.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правноснажну пресуду донету у другом степену у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим дана 09.08.2017.године закључио уговор о раду на одређено време почев од 01.08.2017.године до 31.10.2017.године, у својству приправника на радном месту Инкасант I категорије у Сектору за наплату путарине. Дана 05.10.2017.године тужилац је закључио са туженим нови уговор о раду на одређено време почев од 01.11.2017.године до 30.04.2018.године, на истом радном месту, а дана 03.04.2018.године је закључио уговор на одређено време почев од 01.05.2018.године до 31.10.2018.године, такође на истом радном месту. Дана 12.06.2019.године тужилац је закључио са туженим уговор о раду којим је у чл.1 регулисано да заснива радни однос на неодређено време почев од 01.08.2019.године. У утуженом периоду тужилац је рад обављао по сменама на радном месту Инкасанта I категорије, Сектор за наплату путарине, предвиђене Правилником о организацији и систематизацији послова за које се захтева IV ССС природног или друштвеног смера, у складу са Правилником о раду и општим актима послодавца, а на основу уговора о раду од 09.08.2017.године. Одредбама уговора о раду на основу којих је тужилац обављао рад код туженог у утуженом периоду предвиђено је да тужилац има право на одговарајућу зараду која се састоји од основне зараде, увећане зараде и дела зараде за радни учинак, али није предвиђено да увећану зараду чини и зарада по основу рада у сменама у износу од 26%. Тужени је осталим запосленима који су радили на истом радном месту као и тужилац и у истом режиму рада предвидео да увећану зараду, измађу осталог, чини и зарада за рад ноћу и рад у сменама у износу од 26%. Из налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област од 07.09.2019.године утврђени су месечни износи са датумом доспећа, који представљају мање исплаћену зараду тужиоцу на име необрачунатог сменског рада за период утужења.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да тужиоцу у спорном периоду (август 2017.године – јул 2019.године) није исплаћивана увећана зарада која му, по становишту тог суда, припада за рад у сменама. У складу са наведеним, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу исплати дуговане износе на име накнаде увећане зараде за сменски рад сагласно одредби члана 108 став 4 и члана 147 Закона о раду, те члана 41 став 1 и 2 и члана 42 Правилника о раду туженог од 17.04.2015.године и чланом 49 Колективног уговора туженог од 27.04.2011.године.

Другостепени суд сматра да је одлука првостепеног суда донета погрешном применом материјалног права на утврђено чињенично стање. Становиште

другостепеног суда је да, у складу са новелираном одредбом члана 108. Закона о раду, послодавац има овлашћење да својим општим актом вреднује рад у сменама као елемент за утврђивање основне зараде. У ситуацији када је такав рад вреднован при утврђивању основне зараде, искључена је могућност примене увећања зараде, јер је сменски рад већ вреднован кроз утврђену основну зараду. Будући да је утврђено да је Колективним уговором туженог од 27.04.2011. године и Правилником о раду туженог од 17.04.2015. године сменски рад, као услов рада, вреднован у оквиру припадајућих коефицијената, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату увећане зараде за рад у сменама за спорни период важења уговора о раду на одређено време од 09.08.2017. године, 05.10.2017. године, 03.04.2018. године и уговора о раду на неодређено време од 12.06.2019. године.

Супротно наводима ревизије, Врховни суд налази да је другостепена одлука донета правилном применом материјалног права на правилно и потпуно утврђено чињенично стање.

Одредбом члана 108. став 1. новелираног Закона о раду („Сл. Гласник РС“ бр. 24/05...са изменама и допунама објављеним у „Сл. Гласнику РС“ бр. 75/2014 и 13/2017), прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад на дан празника, за рад ноћу, за прековремени рад и за минули рад. Према одредби става 4. истог члана, општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Сходно цитираној одредби, послодавац има овлашћење да својим општим актом и уговором о раду закљученим са запосленим утврди право запосленог на увећану зараду и њену висину за рад у сменама, али такође може да својим општим актом вреднује рад у сменама као елемент за утврђивање основне зараде.

У конкретном случају, општина актима туженог послодавца - Колективном уговором од 27.04.2011. године, чланом 45., и Правилником о раду од 17.04.2015. године, чланом 42. став 2. тачка 2., између осталог прописано је да су у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани и услови рада који се односе на рад у сменама. Дакле, општина актима послодавца право на увећану зараду није утврђено као посебно право запослених, а уговорима о раду на одређено време који је тужилац закључио са туженим 09.08.2017. године, 05.10.2017. године, 03.04.2018. године и уговором о раду на неодређено време од 12.06.2019. године, није уговорено да тужилац има право на увећану зараду по основу сменског рада, иако је таква могућност предвиђена и након измена и допуна Закона о раду од 29.07.2014. године. У таквој ситуацији Врховни суд налази да тужени није поступио супротно закону и да је у свему испунио своју обавезу према тужиоцу тако што му је у утуженом периоду исплаћивана зарада урачунавањем коефицијента за сменски рад у основицу.

Ревизијом тужиоца оспорава се управо утврђена чињеница да је сменски рад вреднован кроз основну зараду, уз указивање да се коефицијент за обрачун зараде није мењао од доношења Колективног уговора из 2011. године. Правилно је утврђено да су одредбом члана 42. став 2. Правилника о раду туженог од 17.04.2015. године у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани и услови рада који се односе на рад у сменама. Тужиоцу, као и свим запосленима код туженог, зарада

је морала бити обрачуната на начин како то предвиђа важећи општи акт туженог. Будући да је у поменутом општем акту туженог рад у сменама вреднован као елемент за утврђивање основне зараде, нема основа за исплату коефицијента увећања од 26% према обрачуну вештака, због чега је побијаном другостепеном одлуком правилно одбијен као неоснован захтев тужиоца за исплату увећане зараде по основу сменског рада.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**